

Zmena Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Na základe výzvy Európskej komisie na zjednodušenie implementácie zostávajúcich opatrení POO ako aj na zjednodušenie preukazovania splnenia míľnikov a cieľov POO, Úrad podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku ako národná implementačná a koordinačná autorita (ďalej len „NIKA“) začal v spolupráci s dotknutými vykonávateľmi viesť s Európskou komisiou technické rokovania o konkrétnych zjednodušeníach. Súčasne NIKA vyzvala všetkých vykonávateľov, aby po dôkladnej analýze identifikovali opatrenia, ktorých míľniky a ciele nie je možné splniť v stanovenom čase a rozsahu. Na druhej strane boli identifikované opatrenia, pri ktorých existuje dostatočná absorpčná kapacita na navýšenie ich súčasných cieľov, resp. nové opatrenia, prispievajúce k celkovým cieľom POO. Ponižením cieľov opatrení, pri ktorých bolo identifikované vysoké riziko nesplnenia a presunutím uvoľnenej finančnej alokácie na opatrenia s dostatočnou absorpčnou kapacitou sa má zabezpečiť, aby Slovensko bolo schopné využiť celú finančnú alokáciu na implementáciu investícií a reforiem POO.

Nakoľko Európska komisia indikovala, že ide poslednú možnosť predložiť revíziu POO, ktorú je nevyhnutné schváliť do konca roka 2025, NIKA vyzvala všetkých vykonávateľov, aby príprave revízie venovali špecifickú pozornosť. Po posúdení návrhu revízie na úrovni príslušných útvarov Európskej komisie sa revízia formálne schvaľuje na rokovaní Rady ECOFIN.

Podmienky revízie POO - právny základ

Právnym základom pre žiadosť o revíziu POO je článok 21 Nariadenia 2021/241 z 12. februára 2021 (ďalej len „nariadenie“), ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „Mechanizmus“). EK na základe tohto ustanovenia postupuje pri hodnotení návrhu na zmenu POO. Článok 21 uvádza, že ak už „dotknutý členský štát z dôvodu objektívnych okolností nie je schopný realizovať POO vrátane príslušných míľnikov a cieľov, či už sčasti alebo úplne, môže EK predložiť odôvodnenú žiadosť o prípravu návrhu na zmenu alebo nahradenie cieľov jednotlivých opatrení. Na uvedený účel môže členský štát navrhnúť zmenený alebo nový POO.“

V prípade, že členský štát navrhuje začleniť do POO nové opatrenia, EK hodnotí nasledovné požiadavky:

- splnenie požiadavky objektívnych okolností na zrušenie opatrenia (čl. 21);
- ak investícia nadväzuje na reformu, jej alternatíva musí túto nadväznosť zachovať ;
- súlad s cieľmi Mechanizmu (čl. 3);
- realizovateľnosť opatrenia do termínu 31. augusta 2026; za účelom splnenia tejto požiadavky bolo potrebné zo strany vykonávateľa preukázať existujúcu zmluvu s dodávateľom
- digitálny tag – v kontexte požiadavky zabezpečiť príspevok k digitálnym cieľom minimálne na úrovni 20%, revíziou dochádza k navýšeniu príspevku POO k digitálnym cieľom na úroveň 21,39% (súčasný príspevok je na úrovni 21,02%) ;
- zelený tag - keďže POO napĺňa tento ukazovateľ dostatočne nad jeho minimálny limit 37%, opatrenia s týmto tagom môžu byť nahradené inými;
- rešpektovanie princípu výrazne nenarušiť (tzv. Do No Significant Harm);

Na základe článku 21 Nariadenia môžu členské štáty pristúpiť aj k zjednodušeniu implementácie opatrení, a to za účelom odstránenia vysokej administratívnej záťaže pri plnení zostávajúcich míľnikov a cieľov.

Identifikované opatrenia revízie POO

1. Opatrenia, ktoré nebude možné realizovať

Túto kategóriu tvoria všetky míľniky a ciele, ktoré predstavujú najväčšie riziko nesplnenia a bolo potrebné ich v rámci revízie POO úplne vyňať z dôvodu, že ich implementácia už nie je realizovateľná. Uvoľnená finančná alokácia z týchto opatrení, bude použitá na navýšenie cieľov už existujúcich opatrení, alebo na realizáciu nových opatrení, ktoré budú spĺňať všetky kritéria a podmienky uvedené v tomto dokumente v časti „právny základ“.

Tabuľka č.1

K	Problematické opatrenie (míľnik/cieľ)	Vykonávateľ	Uvoľnená alokácia v prípade úpravy cieľa € ¹	Green tag €	Digi tag €
12	Projektové riadenie a projektová príprava investícií	MZ SR	2 677 095	0	0
19	Modernizácia elektrickej stanice	MH SR	45 250 244	45 250 244	18 100 098
19	Renovačné práce v prenosovej sústave Slovenskej republiky	MH SR	38 624 000	38 624 000	15 449 600
Spolu			86 551 339	83 874 244	33 549 698

2. Opatrenia, pri ktorých bude potrebné znížiť ambíciu

Opatrenia zaradené do tejto kategórie predstavujú najvyššie riziko nesplnenia do takej miery ako uvádza ich cieľ. V tomto prípade tak bude presunutá uvoľnená alokácia na existujúce opatrenia s vyššou absorpčnou kapacitou alebo na nové opatrenia.

Tabuľka č.2

K	Problematické opatrenie (míľnik/cieľ)	Vykonávateľ	Uvoľnená alokácia v prípade úpravy cieľa € ²	Green tag €	Digi tag €
1	Rekonštruovaná kapacita OZE	MH SR	8 103 589	3 558 564	0
2	Celková plocha obnovených verejných historických a pamiatkovo chránených budov, ktoré dosahujú úsporu primárnej energie aspoň na úrovni 30%	MD SR	3 203 697	3 203 697	0
3	„Redizajn medzinárodného cestovného poriadku a prideľovania kapacity železničnej infraštruktúry“ (Redesign of the European Timetabling Process – TTR)	MDSR	10 564 400	4 225 760	10 564 400
5	Udržiateľné činnosti opätovného zalesňovania	MPRV SR	3 729 738	3 729 738	0
15	Rekonštruovaná plocha budov súdov (v m ²)	MS SR	50 065 014	14 409 738	0
17	Účasť na cezhraničných digitálnych projektoch na základe vopred zostaveného súboru	MIRRI SR	6 378 965	0	6 378 965
17	Počet projektov na vývoj a aplikáciu špičkových digitálnych technológií	MIRRI SR	17 274 180	0	17 274 180
17	Bezpečnostné audity aplikácií v prostredí verejnej správy	MIRRI SR	221 663	0	221 663
17	Počet starších osôb a znevýhodnených osôb vyškolených	MIRRI SR	1 829 448	0	1 829 448

¹ Uvedené sumy predstavujú len približný odhad uvoľnenej alokácie v prípade ich revidovania

² Uvedené sumy predstavujú len približný odhad uvoľnenej alokácie v prípade ich revidovania

	v oblasti základných digitálnych zručností				
19	Zber údajov o energetických certifikátoch a pasportocho obnovy verejných budov	MD SR	8 837 619	3 535 048	8 837 619
Spolu			110 208 313	32 662 545	45 106 275

3. Technické zmeny v opatreniach

Za účelom zjednodušenia implementácie POO ako aj za účelom zjednodušenia preukazovania splnenia míľnikov a cieľov bolo nevyhnutné do návrhu revízie zahrnúť technické úpravy v rámci dotknutých opatrení, ktoré sa týkajú najmä:

- Skrátenie opisu jednotlivých opatrení a zameranie sa na podstatu plnenia míľnikov a cieľov
- Jednoznačné preukazovanie splnenia míľnikov a cieľov prostredníctvom zníženia administratívnej záťaže pri predkladaní dôkazov o splnení
- Zjednotenie spôsobu preukazovania splnenia cieľov pri typovo obdobných opatreniach POO
- Odstránenie čiastkových míľnikov a cieľov, ktoré predstavujú vysokú administratívnu záťaž tak na strane členského štátu, ako aj na strane EK

4. Existujúce opatrenia s navýšenou ambíciou cieľa (scale-up)

Na základe vstupov od vykonávateľov NIKA identifikovala niekoľko opatrení, pri ktorých evidovala možnosť navýšenia ich pôvodného cieľa. Základným predpokladom pre navýšenie cieľov bola realizovateľnosť opatrenia do konca augusta 2026, ako aj dostatočné administratívne kapacity na realizáciu opatrenia, v rámci ktorého dôjde k navýšeniu,

Tabuľka č.3

K	Existujúce opatrenie (míľnik/cieľ)	Vykonávateľ	Dodatočné zdroje opatrenia €	Green tag €	Digi tag €
1	Kumulatívne zvýšenie výkonu zariadení zvyšujúcich flexibilitu energetických sústav	MH SR	40 896 272	40 896 272	16 358 509
3	Počet obstaraných ekologických koľajových vozidiel pre osobnú dopravu (vážených)	MD SR	25 500 000	25 500 000	0
12	Kapacita pacientov v premenených miestnostiach v ústavnej psychiatrickej starostlivosti.	MZ SR	2 677 095	0	0
17	Počet projektov na vývoj a aplikáciu špičkových digitálnych technológií	MIRRI SR	13 253 971	0	13 253 971
19	Dokončenie investícií do modernizácie distribučných sústav v Slovenskej republike	MH SR	23 494 355	23 494 355	9 397 742
19	Celková podlahová plocha budov s vykonanými opatreniami v oblasti energetickej efektívnosti	MH SR	27 587 206	11 034 883	0
19	Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov – Zvýšenie (SCALE UP) opatrenia SKC[C2]-I[I2]	MD SR	3 203 697	3 203 697	0
Spolu			136 612 596	113 129 207	39 010 222

5. Nové opatrenia

Ďalšou možnosťou ako efektívne využiť uvoľnenú finančnú alokáciu a zároveň prispieť k plneniu cieľov POO je pridanie nových opatrení.

Na základe vstupov od vykonávateľov NIKA identifikovala nové opatrenia, ktoré sú na základe vyššie uvedených podmienok realizovateľné.

Tabuľka č.4

Nové, resp. alternatívne opatrenia	Vykonávateľ	Odhad potrebnej alokácie €	Green tag €	Digi tag €
AI platforma pre MV SR	MV SR	9 685 849	0	9 685 849
Modernizácia IKT vybavenia pre verejnú správu	MV SR	50 461 207	0	50 461 207
Spolu		60 147 056	0	60 147 056

Tabuľka č. 5

Celkové zdroje na alternatívne opatrenia	196 759 652 €
Zmena green tagu	-0,18 %
Zmena digi tagu	0,37 %

Tabuľka č. 6

Celkové podiel alokácie s green a digi tagom po revízii	
Green tag	40,90 % - v súlade s nariadením
Digi tag	21,39 % - v súlade s nariadením